

Läroplanskoppling
finns på sista sidan

Lärarhandledning

Framtidsfokus – jämställdhet

Längd: 24 min

Ålder: 14 år och uppåt

Ämne: Samhällskunskap,
ekonomi, hållbart samhälls-
byggande 100p,
företagsekonomi
samhällskunskap 1a2, 1b2

Språk: Engelska

Produktionsland:
USA, 2016

Svensk distribution:
Cinebox, 2019

Ansvarig utgivare:
Ann Nordström

Filmnr: EDU0184

Nyckelord

jämlikhet • jämställdhet
rättvisa • genus • könsroller
föräldraledighet • barnomsorg
föräldraförsäkring
lönediskriminering • glastaket
Globala målen

"Framtidsfokus" är en serie på sex delar som fokuserar på några av de utmaningar som vi står inför i framtiden. Programmet är producerat av det internationella analysföretaget Bloomberg, som utifrån en mängd insamlade data inte bara pekar ut framtida problemområden utan även lyfter fram lösningar utifrån ett ekonomiskt perspektiv. Arbetslivet i världen domineras fortfarande av män, medan 75 procent av det obetalda arbetet görs av kvinnor. I avsnittet "Framtidsfokus – jämställdhet" belyses inte bara problemet utifrån ett rättviseperspektiv utan också som ett rent ekonomiskt problem.

Referat

Trots att kampen om ett jämställt samhälle pågått i över 100 år är fortfarande ojämlikheten stor mellan män och kvinnor. Män dominerar arbetslivet och återfinns i större utsträckning än kvinnor i ledande positioner i samhället och i företagens bolagsstyrelser. I Mellanöstern är bara 25 procent av kvinnorna ekonomiskt aktiva och trots att Sverige är ett av länderna som kommit längst beträffande jämställdhet tjänar kvinnor än i dag i genomsnitt 10 procent mindre än män. Under senare år har allt fler börjat se vår ojämställda värld som ett världsekonomiskt problem. Företag behöver all talang, från båda könen, för att ha en chans i framtiden. En bolagsstyrelse med en jämn könsfördelning har lättare att lösa problem, hitta nya kreativa lösningar och utveckla nya affärsidéer som riktar sig till alla. Kvinnor utgör en köpstark grupp i samhället och styr många gånger även över sina mäns köpmönster.

Anne-Marie Slaughter är ordförande för den politiskt oberoende tankesmedjan New America. Hon har under lång tid arbetat för ett mer jämställt samhälle. I filmen beskriver hon hur kvinnor fortfarande kämpar med att hitta en balans mellan karriär och familj, och att de på ett helt annat sätt än män tvingas välja mellan att antingen ha ett framgångsrikt arbete eller att skaffa barn och familj. Att kvinnor inte ges möjlighet att utveckla sin fulla potential i arbetslivet

forts.

Framtidsfokus – jämställdhet

är också ett rent samhällsekonomiskt problem. Anne-Marie Slaughter menar att politiska styrmedel måste till. Skandinavien lyfts fram som ett föredöme. I Sverige har vi en välutbyggd skattefinansierad barnomsorg, föräldraförsäkring som innehåller öronmärkta "pappa"-dagar och ersättning till föräldrar som är hemma med sina sjuka barn (VAB). Men de nordiska länderna utgör ett globalt undantag. Stora förändringar måste till för en framtida jämställd värld. Behövs mer politisk- och ekonomisk styrning eller handlar det i första hand om att bryta normer?

Filmen berör de globala målen ovan.

Arbeta med filmen

Framtidsfokus – jämställdhet

Före filmvisning

Aktivitet:

Värderingsövning kring jämställdhet – 4 hörn

Klassen kommer att få ett påstående. När de hört påståendet ska de gå till det hörn av rummet som de tycker passar bäst med påståendet. Läraren pekar ut vad de olika hörnen representerar. Ett av hörnen är "tomt" – dit går man om man har en annan åsikt som inte finns representerad i något av de andra hörnen. När eleverna har placerat ut sig i de olika hörnen får de några minuter på sig att samtala i respektive hörn, därefter redovisar de varför de just valt de hörn de valt.

Förslag på påståenden:

- Inom vilket område tycker du att det är viktigast att öka jämställdheten?
 - 1 – I skolan
 - 2 – I hemmet
 - 3 – I arbetslivet
 - 4 – Annat
- Vem anser du har störst ansvar att arbeta för jämställdheten?
 - 1 – Män
 - 2 – Kvinnor
 - 3 – Politiker
 - 4 – Andra
- Varför tror du att det tar så lång tid att skapa ett jämställt samhället?
 - 1 – Männen är rädda för att ge ifrån sig makten.
 - 2 – Traditionella normer är svåra att bryta.
 - 3 – Människor är rädda för förändring.
 - 4 – Annat
- Vem skulle tjäna mest på ett jämställt samhälle:
 - 1 – Män
 - 2 – Kvinnor
 - 3 – Alla
 - 4 – Annat

Frågor efter filmvisning

- Beskriv kortfattat vad du tyckte att serieavsnittet handlade om.
- Vad tyckte du var det viktigaste budskapet i filmen?
- Fick du lära dig något nytt av filmen? I så fall vad?
- Vad gjorde dig förvånad?
- Tycker du att filmen verkar trovärdig?

Resonerande frågeställningar

Serien "Framtidsfokus" lyfter fram sex olika samhällsutmaningar som vår värld står inför: *artificiell intelligens, megastäder, jämställdhet, befolkningsutveckling, inkomstklyftor och energilösningar*. Det är viktiga områden att ta tag i för att nå de s.k. Globala mål som FNs utvecklingsprogram (UNDP) ställt upp. De syftar till att avskaffa den extrema fattigdomen, att minska ojämlikhet och orättvisor, att främja fred och rättvisa och att lösa klimatkrisen. I filmserien "Framtidsfokus" ges en hel del lösningar utifrån ett ekonomiskt perspektiv. Man talar om nya innovationer, effektivisering, företagande och politiska styrmedel.

- Resonera kring vad uttrycket hållbar utveckling betyder för dig!
- Kan fortsatt ekonomisk tillväxt leda till en hållbar utveckling?
- På vilket sätt styr ekonomin utvecklingen i världen?
- Kan nya tjänster och ny teknik leda till en mer jämlik värld?
- Vilket ansvar har våra politiker för att styra utvecklingen åt "rätt" håll och vilket ansvar har du som individ.

I *Framtidsfokus – jämställdhet* beskrivs hur kvinnor trots att de har samma utbildning och kompetens ändå inte får chefsjobb och andra viktiga ledningsuppdrag i samma utsträckning som män. De gör ofta inte heller lika snabb karriär inom sitt yrke som sina manliga kollegor. Arbeta två och två och svara på frågorna:

- Vad tror du det beror på?
- Vad tror du man menar med begreppet "glastaket" som används i filmen?

Arbeta med filmen

Framtidsfokus – jämställdhet

Könskvotering betyder att ett visst antal platser i en verksamhet, t.ex. i en bolagsstyrelse, universitetsledning, politiskt parti osv reserveras för ett visst kön. Många verksamheter med makt och inflytande har traditionellt dominerats av män. Könskvotering betyder alltså i praktiken att om två personer söker samma arbete väljs den vars kön är underrepresenterat, även om de har exakt samma utbildning, erfarenhet och kompetens

- Tycker du att könskvotering är ett bra medel för ökad jämställdhet. Argumentera! Fördelar! Nackdelar!
- Hur ska man öka jämlikheten i världen? Resonera och ge exempel på lösningar, både ekonomiska (vad kan företagen göra?), politiska (vilka reformer t.ex. föräldraförsäkring, barnomsorg etc) och individuella (vad kan vi göra i vardagen? Vilka val i våra privatliv leder till ökad jämlikhet?)
- Vad tror du har gjort Sverige till ett relativt jämlikt samhälle?

Arbete efter filmen

Övning 1

Övning med post-it-lappar

Dela in White board i två delar. Skriv kvinnligt i den ena och manligt i den andra halvan. Eleverna delas sedan in i grupper om 4-5 och får en bunt post-it-lappar. På dessa skriver de sedan vad som är typiskt kvinnligt och vad som är typiskt manligt. Inte mer än ett begrepp på varje lapp. De placerar sedan ut sina lappar på rätt sida av tavlan.

Därefter får en deltagare från varje grupp gemensamt med de andra läsa lapparna och kategorisera dem tematiskt beroende på dess innehåll t.ex. "fysiska egenskaper", "utseende", "sport-idrott" etc. Gruppen som fått uppgiften kanske tycker att några lappar varken är manliga eller kvinnliga och placerar dem på strecket som delar tavlan i två.

Efteråt diskuterar eleverna i helklass resultatet.

- Finns det typiska könsnormer?
- I så fall varför har de uppstått?
- Har vissa normer förändrats över tid?
- Vilka för-och nackdelar finns det med könsnormer?
- Vad påverkar oss i hur vi tänker kring manligt och kvinnligt?

Övning 2

Aktivitet enligt EPA-modellen

Enskilt:

Eleverna gör en egen lista över normer som finns i samhället som är typiska för vad som anses vara kvinnligt respektive manligt. De redovisar genom att skriva ner normerna i två spalter.

Par:

Därefter jämför de sina listor parvis.

Alla:

Sammanställ en lista för hela klassen med de vanligaste normerna som eleverna kommit fram till. Diskutera efteråt i helklass

- Finns det några fördelar med tydliga könsnormer i samhället?
- Vilka nackdelar kan det finnas? För vem?
- Hänger ett ojämnt samhälle ihop med tydliga könsnormer, eller inte?

Sök vidare

Framtidsfokus – jämställdhet

Länktips

SVT

[Inslag om löneskillnader mellan könen, Sveriges Television, Nyheter](#)

Rättviseförmedlingen

[Länk till Rättviseförmedlingen](#)

Jämställdhetsombudsmannen

[Länk till Jämställdhetsombudsmannen](#)

Jämställ.nu

[Artikel om kvotering inom musikbranschen, Jämställ.nu](#)

Arbetskoll.se

[Länk till arbetskoll.se om arbetslivsfakta, Arenagrupperna](#)

RSFU

[Artikel från RFSU om samhälle och kön](#)

Försäkringskassan

[Länk till Försäkringskassan. Rapport om socialförsäkringen.](#)

Globala målen

[Länk till hemsidan för FN:s Globala mål](#)

Svenska institutet

[Artikel, Svenska Institutet om fotoutställning om svenska pappor.](#)

UR

[Utbildningsradion, film om jämställdhet](#)

YouTube

[Film om svenska pappor, Swedish Dads](#)

[Film om det s.k. bechdel-testet](#)

Boktips

Tusen gånger starkare av Christina Herrström (ungdomsroman)

Fördel kvinna – den tysta utbildningsrevolutionen av Emma Leijnse

Filmtips

Han, hon, hen - ett genusmedvetet synsatt

[En film om varför ordet hen blev en världsnyhet och varför könsroller finns kvar samt om en förskola som vill motverka stereotypa könsroller.](#)

Suffragette

[Spännande och bra spejlsdrama om varför feminism finns och om att de rättigheter kvinnor idag har i västvärlden inte kan tas för givna.](#)

Den påtvingade mansrollen

[En film om pojkar och män i USA, som kämpar för att ändra den smala definition av maskulinitet som finns.](#)

Jesus kvinnliga lärjungar

[En film med två humoristiska, kvinnliga professorer backar 2000 år bakåt i tiden och jämför synen på kvinnorna då och nu inom kristendomen.](#)

Jobb på kvinnors villkor

[En film om arbetsplatser där jämlikheten inte bara är ett mål utan är mer eller mindre verklig.](#)

På tal om 6 - tro religion och kultur

[Film om olika religioners syn på kön, jämställdhet, sexualitet och sex.](#)

Filmochock.se
Se filmer och handledningar

Facebook
Följ för inspiration och tips

Nyhetsbrev
Prenumerera för information

Varumärke
under Film och Skola

Varumärke
under Film och Skola

Läroplanskoppling

Framtidsfokus – jämställdhet

Serieavsnittet "Framtidsfokus – jämställdhet" passar bra för undervisning i ämnet samhällskunskap i grundskolan och samhällskunskap, ekonomi och hållbart samhälle på gymnasiet. Nedan förslag på centralt innehåll från Lgr11 och kursmål från Gy11, se www.skolverket.se.

Samhällskunskap, år 7-9 Lgr11

Centralt innehåll

Individer och gemenskaper

- Ungdomars identiteter, livsstilar och välbefinnande och hur detta påverkas, till exempel av socioekonomisk bakgrund, kön och sexuell läggning.
- Svenska välfärdsstrukturer och hur de fungerar, till exempel sjukvårdssystemet, pensionssystemet och arbetslöshetsförsäkringen. Vilket ekonomiskt ansvar som vilar på enskilda individer och familjer och vad som finansieras genom gemensamma medel.

Samhällsresurser och fördelning

- Hur hushållens, företagens och det offentliga ekonomien hänger samman. Orsaker till förändringar i samhällsekonomin och vilka effekter de kan få för individer och grupper.
- Arbetsmarknadens och arbetslivets förändringar och villkor, till exempel arbetsmiljö och arbetsrätt. Utbildningsvägar, yrkesval och entreprenörskap i ett globalt samhälle. Några orsaker till individens val av yrke och till löneskillnader.
- Skillnader mellan människors ekonomiska resurser, makt och inflytande beroende på kön, etnicitet och socioekonomisk bakgrund. Sambanden mellan socioekonomisk bakgrund, utbildning, boende och välfärd. Begreppen jämlikhet och jämställdhet.

Samhällskunskap 1a2, 50 p och 1b2, 100 p, Gy11

Centralt innehåll

- Arbetsmarknad, arbetsrätt och arbetsmiljö. Arbetsmarknadens parter, deras olika roller och betydelse för samhällsutvecklingen. Digitaliseringens påverkan på arbetsmarknaden.
- Grupper och individers identitet, relationer och sociala livsvillkor med utgångspunkt i att människor grupperas utifrån kategorier som skapar både gemenskap och utanförskap.

- Privatekonomi. Hushållets inkomster, utgifter, tillgångar och skulder. Konsumenträtt samt konsumtion i förhållande till behov och resurser. Hur privatekonomin påverkas av samhällsekonomiska förändringar.

Samhällskunskap, syfte, Gy11

Undervisningen i ämnet samhällskunskap ska ge eleverna förutsättningar att utveckla följande:

1. Kunskaper om demokrati och de mänskliga rättigheterna, såväl de individuella som de kollektiva rättigheterna, samhällsfrågor, samhällsförhållanden samt olika samhällens organisation och funktion från lokal till global nivå utifrån olika tolkningar och perspektiv.
2. Kunskaper om historiska förutsättnings betydelse för dagens samhälle samt om hur olika ideologiska, politiska, ekonomiska, sociala och miljömässiga förhållanden påverkar och påverkas av individer, grupper och samhällsstrukturer.

Företagsekonomi 2, 200 p

Centralt innehåll

- Företagens roll och villkor i samhället ur ett historiskt och internationellt perspektiv. I samband med det behandlas företagens samhällsnytta och samhällsansvar utifrån begreppet hållbar utveckling

Företagsekonomi, syfte Gy 11

Undervisningen i ämnet företagsekonomi ska syfta till att eleverna utvecklar förståelse av företagens roll och villkor i samhället från lokal till global nivå. Här ingår företagens ansvar för bland annat hållbar utveckling.

Läroplanskoppling

Framtidsfokus – jämställdhet

Forts.

Hållbart samhällsbyggande 100p

Centralt innehåll

- Grundläggande begrepp inom området hållbar utveckling.
- Planerings- och beslutsprocesser inom samhällsplaneringsområdet.
- Samband mellan livsstilsfrågor och utformningen av ett hållbart samhälle.

Hållbar samhällsbyggnad, syfte Gy11

Undervisningen i ämnet hållbar samhällsbyggnad ska syfta till att eleverna utvecklar

- Förmåga att använda begrepp inom området hållbar utveckling.
- Kunskaper om olika förutsättningar och möjligheter för att nå en hållbar utveckling.
- Förmåga att identifiera, analysera och avgränsa problemområden och föreslå och jämföra olika handlingsalternativ.
- Förmåga att planera, genomföra och tolka egna undersökningar och förslag.
- Förmåga att presentera sina idéer och resultat inom hållbar utveckling.
- Förmåga att analysera konsekvenser av olika handlingsalternativ utifrån vetenskaplighet, hållbarhet, etik och genus.

GLOBALA MÅLEN
för hållbar utveckling